

XXV. županijsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

29. rujna 2020.
prvi (I.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

90	
----	--

Upute natjecateljima

1. Ispit se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba pazorno ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pazorno pročitati.
5. Treba pazorno slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
7. U ispitu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo ti uspjeh na Natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Županijskoga povjerenstva)

2. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

3. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

1. Napiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte.

Snažnim riječima „Nek' bude svjetlo” započinje Šenoina pjesma u slavu biskupa Strossmayera objavljena u _____ u povodu otvaranja prvoga

ČASOPISU VIJENAC

modernog sveučilišta u Zagrebu. Upravo je na poticaj biskupa _____

HRVATSKI SABOR

1861. omogućio utemeljenje ove važne hrvatske institucije. Za datum njezina nastanka uzima se 3. studenoga 1669. jer su tada diplomom

RIMSKOGA CARA I UGARSKOGA I HRVATSKOGA KRALJA LEOPOLDA PRVOGA priznate povlastice _____, sveučilišnoj ustanovi koju su osnovali

AKADEMIJI

_____. Svoj će dan ove godine _____

ISUSOVCI

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

proslaviti svečanom akademijom u

KONCERTNOJ DVORANI VATROSLAVA LISINSKOGA

(prema Gei Vlahović, *Svjetionik slobode, znanja i zajedništva*)

7	
---	--

2. Zaokruži podcrtani izraz u kojemu je točno upotrijebljen pravopisni znak.

Dionica Drave kroz Hrvatsku duga je 300-tinjak/300 – tinjak kilometara. Jednim dijelom čini hrvatsko-slovensku / hrvatsko – slovensku državnu granicu. Neke prometnice, npr. Čakovec-Ormož / Čakovec – Ormož, preuzimaju ulogu nasipa na Dravi.

3	
---	--

3. Zaokruži slovo ispred pravopisno točne rečenice.

- a) Rođen je u Zagrebu, 14. svibnja 2010.
- b) Pacijenti se primaju od 9 – 10 sati.
- c) Obilježena je 500. obljetnica piščeva rođenja.
- d) Pozvala je gđu. Kovač.

1	
---	--

11	
----	--

4. Upiši na crte č ili ć.

Pogodite koje se životinje oslobađaju topline kroz jastu_i_e šapa, daš_u samo kada su bolesne, u vrijeme ko_enja mladunaca traže sigurno sklonište, a omiljena zabava im je klupko vune, koje će rado š_epati i raš_eprkati.

5	
---	--

5. Zaokruži točan oblik podcrtanih riječi.

Pogodite koje životinje jedine smiju u đamiju/džamiju, jedine su domaće životinje koje hodaju na svojim pandama/pandžama i radije će pojesti komad đumbira/džumbira nego čokolade.

3	
---	--

6. Promijeni vid glagolima.

a) Bojim se da sam sklon _____ lošim utjecajima.
podleći

b) Sigurna sam da će nas pravedno _____.
ocijeniti

c) Mlijeko treba pažljivo _____ u posudu.
ulijevati

d) Neplaćeni će računi _____ na naplatu.
dospjeti

e) Na toj liniji mora se _____ iz vlaka u autobus.
presjesti

5	
---	--

7. Prepiši cijele rečenice tako da ispraviš pogreške.

a) Mislili smo da smo odabrali najoptimalnije rješenje, no međutim prevarili smo se.

---

b) Nužno nam je potrebno još približno dvadesetak dana.

2	
---	--

15	
----	--

8. Napiši padež uobičajenim kraticom (N, G, D...) iznad podcrtane riječi.

Kad je moja daljnja sudbina bila sve neizvjesnijom jer su hodnici biroa bili puni ljudi s diplomom nalik mojoj, sjetila se mama svoje stare prijateljice Seke, koja je na Zagrebačkoj televiziji bila navodno neki važan faktor.

(prema Goranu Tribusonu, *Rani dani*)

4	
---	--

9. Ispiši riječi u kojima su provedene tražene glasovne promjene. Ako je u istoj riječi provedeno više zadanih promjena, tu riječ ispiši više puta.

Obuze me neko tajanstveno čeznuće i neko drhtavo veselje, pomiješano s iznenađenjem i novošću.

Sanjao sam da je anđeo došao po mene da me odvedu u daleku, veliku, beskrajnu livadu, punu zelenila i cvijeća.

Što si, Jožice, uzvinuo grlo kano da ćeš propjevati na svadbi?

(Ante Kovačić, *U registraturi*)

a) vokalizacija (zamjena l/o): _____, _____

b) jednačenje po zvučnosti: _____, _____

c) jednačenje po mjestu tvorbe: _____

d) jotacija: _____, _____, _____

4	
---	--

10. Podcrtaj netočno napisane riječi i napiši ih na crtu točno.

U studentskim danima volontira u fakultetskoj udrugi. Nakon studija zapošljava se u poduzeću koje bilježi ispotprosječne rezultate te su zahvaljujući njegovim organizacijskim sposobnostima uskoro uklonjeni svi nedostaci. Iako ga prati glas da je taoc vlastitih ambicija, pretpostavljam da boljšega ekonomistu nisu mogli dobiti.

_____, _____, _____, _____

4	
---	--

12	
----	--

11. Svaka rečenica sadržava netočno napisan pridjev. Napiši ga na crtu u točnome obliku.

- a) Završetak priče o trojanskome konju ujedno je i početak priče koja prati Odisejev povratak na Itaku. _____
- b) Matea i Lucia podjednako dobro pišu, ali Matein je stil nešto raskošniji od Luciina. _____
- c) Svake godine u spomen na našega Andersena slavonsko brodske ulice preplavi veseli Hlapićev i Kosjenkin smijeh. _____
- d) Najbolje mjesto za čitanje Petrarkističkih soneta sigurno je zagrebačko gornjogradsko šetalište, na kojemu se nalazi Matoševa skulptura.
_____

4	
---	--

12. Zaokruži slovo ispred rečenice s točnim oblikom pridjeva.

- a) Svijet njegova djela nikad nije bio mračni.
- b) U Mažuranićevu je spjevu prikazan sukob dobra i zla.
- c) Nazor se u svojoj poeziji predstavio kao domoljub u najčistiju obliku.
- d) Taj je zaboravljen mit Nazor obradio u svom romanu.

1	
---	--

13. Napiši podcrtane brojevne izraze riječima u oblicima koje zahtijeva kontekst.

- a) Pravu napetost donosi 61. epizoda nove serije. _____
- b) Dao je u zakup tek 1/16 imanja. _____

2	
---	--

14. Podcrtaj riječi koje su netočno upotrijebljene. Ispiši ih tako da budu točne.

Nije mi bilo prvi puta da sanjam dobitak na lotu. Milioni, stotine i tisuće kuna samo za mene.

_____, _____

2	
---	--

9	
---	--

15. Odredi sintaktičku službu podcrtanim riječima.

- a) To mi daje snage. _____
- b) Shvatio sam to još prošloga ljeta. _____
- c) Bolje sam od jutros. _____
- d) Pjevam bolje nego prije. _____

4	
---	--

16. Ispiši nesamostalne rečenične dijelove.

Danski književnik Hans Christian Andersen, čuveni bajkopisac, djetinjstvo je proveo u siromaštvu. Bio je sin postolara, a majka je morala raditi kao pralja.

apozicije: _____, _____

atributi: _____, _____, _____

5	
---	--

17. Zamijeni podcrtani rečenični dio zavisnom surečenicom.

- a) Gledao je uplašenoga dječaka.

_____

- b) Prije početka predstave čuli smo se telefonom.

_____

2	
---	--

18. Zamijeni zavisnu surečenicu glagolskim prilogom.

- a) Dok sam slušao Gričane, spopao me jad.

_____

- b) Kad bijahu ispričali svoje nevolje, stanu zapomagati.

_____

2	
---	--

13	
----	--

19. Zaokruži slovo ispred točne rečenice.

- a) Brinem hoćete li na vrijeme stići.
- b) Koristim se javnim prijevozom.
- c) Lagali su nas da će sve biti dobro.
- d) Zahvaljujem se na brzom odgovoru.

1	
---	--

20. Napiši na prazne crte normativno prihvatljiviji oblik riječi navedene u zagradi.

- a) Htio sam pojesti kolač, ali je već bio _____ (zagristi).
- b) Nakon odluke o imenovanju ureda _____ (donijeti) je nova uredba.
- c) On čvrsto _____ (zaspati, prezent), a snijeg mu _____ (zasuti, prezent) vrata.

4	
---	--

21. Zamijeni podcrtanu riječ sinonimom kojemu se može dati prednost u hrvatskome standardnom jeziku.

- a) Siguran sam da će inicirati novi projekt. _____
- b) Smatrao sam da je bio fer prema svima. _____
- c) Tomislav je Dinamov fan. _____
- d) Nismo se mogli odlučiti za bolju varijantu. _____

4	
---	--

22. Dopuni rečenice antonimima podcrtanih riječi pazeći na smisao.

- a) Svaki težak zadatak vježbom postane _____.
- b) Kostí osjećaju u _____ da si se prehladio u mladosti.
- c) Došao sam da bih gradio, a ne _____.

3	
---	--

12	
----	--

23. Ispiši oksimorone.

Već je sad javna tajna da joj upravo on šije vjenčanicu. Iz povjerljivih izvora mediji prenose informaciju da je haljina napola gotova i da će biti originalna kopija svjetski poznatoga dizajnera.

_____, _____, _____

3	
---	--

24. Zaokruži slovo ispred rečenice koja sadržava homografe (istopisnice) nastale tvorbom riječi.

- a) Došao sam na mol i gledao more. / Ovo je mol, a ne dur, tužna je to pjesma.
- b) Livadom je trčao jarčić. / Odjednom upade u jarčić.
- c) Bar je mjerna jedinica za tlak. / Bar je iznutra izvrsno izgledao.

1	
---	--

25. Ispiši u kanonskome obliku dva para homofona (istozvučnica).

Draga moja Zoro, iako smo pratili tok rijeke, izbili smo na poljski put i zalutali. Mrkla je noć, zora je još daleko, čudo je kako smo uopće uhvatili signal. Nigdje žive duše, dušo moja, ali ionako ne govorimo poljski. Kako ćemo objasniti da smo iz Rijeke, iz lijepe Hrvatske?

_____, _____, _____, _____

2	
---	--

26. Ispiši hiperonim i hiponim iz rečenice.

Iako živi u čoporu, i lav se ubraja u porodicu mačaka.

hiperonim _____, hiponim _____

1	
---	--

7	
---	--

27. Ispiši kohiponime.

Proljeće i jesen godišnja su doba s najviše boja.

_____, _____

1	
---	--

28. Opiši značenje koje podcrtane riječi imaju u rečenici.

Mogao sam to odmah nanjušiti, nisam slijep! U rečenicama koje su izgovarali bilo je prisutno bockanje.

nanjušiti _____

slijep _____

bockanje _____

3	
---	--

29. Ispiši iz leksikografskoga članka zadane dijelove.

leksik *m* {klas. eur.} (nom. mn leksici, gen. mn leksika) sve riječi nekoga jezika, dijalekta

natuknica _____

definicija _____

etimološka odrednica _____

3	
---	--

7	
---	--

Pozorno pročitaj tekst. Riješi zadatke 30., 31. i 32. služeći se podacima iz teksta.

OBRAĆANJE KUPCIMA

Trgovački lanac Ikea poziva sve kupce koji imaju putnu šalicu Troligtvis s oznakom „Made in India”, koja je u prodaji od listopada 2019. godine da je prestanu upotrebljavati. Nedavna izvješća o ispitivanju pokazuju da proizvod može sadržavati razine određenih kemikalija koje prelaze dopuštene granice. Stoga Ikea poziva kupce koji posjeduju navedenu putnu šalicu da proizvod vrate u bilo koju robnu kuću Ikea uz puni povrat novca. Nije potreban dokaz o kupnji ni račun.

Tvrtka obavještava kupce da se sve vrste Ikeinih proizvoda kontinuirano ispituju kako bi bile u skladu s primjenjivim normama i zakonodavstvom te njezinim vlastitim zahtjevima. U posljednjemu takvom ispitivanju Ikea je primila izvješća koja pokazuju da navedena putna šalicu Troligtvis može sadržavati razine dibutilftalata (DBP) iznad dopuštenih granica.

Ikea je prije mnogo godina odlučila zabraniti uporabu ftalata u proizvodima koji dolaze u kontakt s hranom, pa je zbog toga zaustavila prodaju ove putne šalice dok cijeli proces istrage ne okonča. Šalice Troligtvis proizvedene u Italiji Ikea još uvijek prodaje jer je istraga pokazala da su sigurne za uporabu.

Izvor: Dnevnik.hr

30. O čemu govori tekst?

- a) o novim pravilima kupnje proizvoda
- b) o načinu oglašavanja proizvoda
- c) o mogućoj štetnosti proizvoda
- d) o mogućnosti prigovora na proizvod

1	
---	--

31. Tko ne može uz povrat novca vratiti putnu šalicu Troligtvis proizvedenu u Indiji u Ikeinu robnu kuću?

- a) Mia, kupila je šalicu Troligtvis prije Nove godine, zato više nema račun.
- b) Alen, šalicu Troligtvis oprao je u perilici posuđa, pa se više ne vidi crtični kod (bar-kod).
- c) Josipa, šalicu Troligtvis je dobila pa ne zna u kojoj je Ikeinoj robnoj kući kupljena.
- d) Mirko, kupio je šalicu Troligtvis prošle godine u rujnu kad je išao na trodnevno planinarenje.

1	
---	--

32. Što nam Ikeina reakcija na izvješće spomenuto u tekstu govori o načinu Ikeina poslovanja? Obrazloži svoj odgovor jednom cjelovitom i jezično točnom rečenicom.

2	
---	--

4	
---	--